

Projekt Provjera točnosti informacija o zdravlju (NPOO C1.1.1.R6-12)

Projektni newsletter br. 7 (rujan 2024.)

Projekta naziva *Provjera točnosti informacija o zdravlju pod palicom Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu* želi doprinijeti rješavanju problema dezinformacija u javnom prostoru iz područja zdravlja. Naime, medijski prostor i društvene mreže ispunjene su ogromnom količinom informacija o zdravlju zbog čega je Svjetska zdravstvena organizacija 2020. godine, uz pandemiju, proglasila i infodemiju. Kroz suradnju nositelja projekta s partnerima (KBC Split, MedILS i Hrvatska udruga sveučilišnih žena), projekt će doprinijeti jačanju kapaciteta postojećih provjeravatelja informacija o zdravlju, unaprjeđenja postojećih procesa provjere točnosti informacija o zdravlju te poticanju kritičkog mišljenja. Projekt je započeo u rujnu 2023. godine i traje do veljače 2025. godine.

Ovaj dokument predstavlja kratki *newsletter* za sve zainteresirane pojedince kako bi proširili vijest o projektnim aktivnostima i povećali utjecaj projekta.

AKTIVNOSTI PROJEKTNE SKUPINE

10-13. rujna 2024.

Članovi projektnog tima aktivno sudjelovali na Global Evidence Summitu u Pragu. Global Evidence Summit okuplja stručnjake iz područja zdravstva, politike i istraživanja kako bi raspravljali o korištenju dokaza u donošenju odluka vezanih uz globalne zdravstvene izazove. Cilj konferencije je unaprijediti upotrebu pouzdanih podataka u oblikovanju zdravstvenih politika i praksi širom svijeta.

27. rujna 2024. ([link](#))

Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu ugostio je Sabine Kleinert, zamjenicu urednika prestižnog medicinskog časopisa Lancet. U ime domaćina, Lancetovu je urednicu pozdravila i predstavila prof. dr. sc. Ana Marušić. Kleinert je održala predavanje o procesu objavljivanja u znanstvenim časopisima, ponudivši pri tom niz praktičnih savjeta za autore. Između ostalog, kazala je da istraživači mogu koristiti alate poput ChatGPT-a kao pomoć u oblikovanju rečenica, pretraživanju literature i obradi velikih količina podataka. Međutim, naglasila je kako se takvi alati ne smiju koristiti pri interpretaciji rezultata te pisanju diskusije i zaključka.

KORISNI DOKAZI

Utjecaj izlaganja suncu na smrtnost kod žena ([link](#))

Studija provedena na 29.518 žena iz južne Švedske tijekom 20 godina istražila je povezanost između izlaganja suncu i smrtnosti. Istraživanje je pokazalo da su žene koje se aktivno izlažu suncu imale manji rizik od kardiovaskularnih bolesti (KVB) i smrti od drugih uzroka, osim raka, u usporedbi s onima koje su izbjegavale sunce. Međutim, povećano preživljavanje kod ovih žena rezultiralo je većim udjelom smrti uzrokovanih rakom. Zanimljivo je da su žene nepušačice koje su izbjegavale sunce imale očekivani životni vijek sličan pušačicama koje su se najviše izlagale suncu, što ukazuje da izbjegavanje sunčeve svjetlosti može biti rizik po zdravlje jednak pušenju. Zaključak studije pokazuje da izbjegavanje izlaganja suncu može smanjiti očekivani životni vijek za 0,6 do 2,1 godine, dok aktivno izlaganje suncu može smanjiti rizik od smrti uzrokovane KVB i ne-kancerogenim bolestima.

Hodanje i visoki krvni tlak ([link](#))

Hodanje vjerojatno smanjuje sistolički (dokazi umjerene pouzdanosti) i dijastolički krvni tlak (dokazi niske pouzdanosti), što vrijedi za sve dobne skupine i oba spola (dokazi umjerene ili niske pouzdanosti). Hodanje umjerenog intenziteta, tri do pet puta tjedno, u trajanju od 20 do 40 minuta, te 150 minuta tjedno tijekom otprilike tri mjeseca, moglo bi imati učinak na snižavanje krvnog tlaka.

Najčešće prijavljen neželjeni događaj bila je bol u koljenu.

Izvor: Lee LL, Mulvaney CA, Wong YK, Chan ESY, Watson MC, Lin HH

Walking for hypertension

Cochrane Database of Systematic Reviews 2021, Issue 2. Art. No.: CD008823

DOI: 10.1002/14651858.CD008823.pub2

Ured za provjeru točnosti informacija o zdravlju je dio Centru za medicinu utemeljenu na dokazima.

U radu Centra sudjeluju znanstvenici i nastavnici s Katedre istraživanja u biomedicini i zdravstvu, Katedre za medicinsku humanistiku i Hrvatskog Cochranea, uz kontinuiranu suradnju s Odjelom za znanstveni rad KBC-a Split i MEFST-ovim Uredom za znanost.